

1. æzde hene ne klamper zin zen ze ban
2. mone vrint izde blume gu.ij gite
3. te.gewureX spme ze cle.n mæ me.i mesines
4. spu.je - is hart wæreke | wære.k = *werk* |
5. ubdæ sXip kre.gæ ze versXimeld bru.ut
6. de timerman he.ne splinter mzene vijer
7. de sXiper lækte zen lipen a.f
8. mdæ fabrik is niks te zin
9. kum hi.r kint
10. Xif ũ.ns fir glu.ze bir - dem bus
11. bræ.ij ũ.ns twei kilo. mæle - krike (*onbekend*)
12. ze hæ.bæ miter ve.væ dri liter wæ.n gedrunke
13. hei wume mme klipæl slū.
14. khe zene kni gezin
15. vastenū.vent wurt ni fō.l mir gēvīrt
16. ik bm blæ.i dæk mi han ni me.i gegu.n bm
17. ik het ni Xedū.
18. wi he:geatij gedū. - den dije didur un:kumt
19. spm - spmekup - of : spmæwæ.p - ru:bæzbul
20. pæt - mats - ban - wa.i - bemt - padestul - hæ.X - kirkfors - vīlder
21. dije mms mukte hilde we.rælt unt fæ:Xtæ
22. rksalu kru.lækæ Xī.væ
23. ejelant lut fō.l ouwæ ske.pæ avbræ.ke
24. heis o.ait Xæbrite | no.ait = *nooit* |
25. Xfme twe.æ bre.j ste.ane - bre.jer - de bre.jstæ
26. dæ stambele.lt dæ stu:ter ni mir
27. dije mms di he.i en li.væ æzene prins | mī.sæ = *mensen* |
28. | de dyvel | den he.imæl | geble.ive |
29. de skolkender zen mite mīster nur ze.i gewist
30. ikan tuX ni kumæ - e. reklu.r bm
31. de kuj fræte gear længkuk - dri.ijke
32. hei kani Xu.n wæreke - hei hi klipæm
33. stektæz ene stril indijem besem
34. ne.i - mite kīgels wurter ni mir gæpalt
35. he.i - ik hebu al twei ke.ræ gerupe
36. di per is ni ræ.p - der zite noX wite piten m
37. ze zen æweX nuden æker
38. ze hitem A.rst sæj gelt me.i hælpæ upmu.ke
39. hei zalt no.ait wæ.ait bræ.ij | no.ait = *nooit* |
40. zistæ helefandæ ro.æmæ kwet - of : kwæt
41. ene mms mut sēn vrōu bæsXeræmæ
42. mdæ mu.swim is Xevu.rlek
43. hei hæ fōl prutjæ amdæti stæ.ræk is
44. wei mutæ dur de hæ.lefan hæ.bæ ej ge.li da.nder hæ.left
45. hæleptæ bæ.t is me.i uplīXtæ
46. ũ.nzæ metsæler iso vet æz mudær
47. ze sprmgēn umt wetst | wæde |
48. dem bo.æmkwe.kær zaldem bo.æm mte
49. du A.rstæ ru:m æz dīXt
50. dbegintæ lō.vjæ vardA.rstæ mīs - de lestæ mīs - et luf
51. spræ.i - kirkforsēndræk - verspra.je | mæz bræ.ke | - ædbræ.je - klu.rmū.ke - nēm bu.teram smæ:re - bræ.je
52. di vrōu hīter hu:r af lu.tæ knipe
53. zen vu:der hītem zæ.s ju:r sXo.lu.tæ gū.
54. khetem a.fXeru.ijæ am za lu.t nefet wæ:ter te gū.
55. līXtæ ro.æi væ:rzæ zidæ hi:r ni fō.l
56. æ.rde putæ zenī fō:l wert
57. dæskult stu bēden o:væ - den hært
58. mært ist nuX te kout amtæ ka:tsæ
59. di kō.rs Xīften hælder līXt
60. hei truk et pært me.i zēnæ start
61. tu kwa.mdæ geli hi:r ider ju:r nur de keræmæs
62. der is nīmæs fulmukt - de putæ
63. gæ za.Xtmæ wæl mar gæ zint nīks tīgæmæ
64. de zwælæwæ zalæ ga.æ trāXkumæ
65. gudæ vandū:X ni ku:rtæ
66. i.tæ zalī uk Xæ.ræ kē.s
67. zēnæ mo:ter is kēput
68. tīzenen wæ.rmæn dā.Xæwest - tīzenæ za.Xtæn u.vent
69. dæ jājskæ lubærævuts
70. der izen sXō:r mdæ kan
71. ik wu.æ dætæpæt ænēm brif bruXt
72. mæn hartu zæ.r
73. ikan mi Xm dwarsæ mī.sæ amgū.
74. nōr skuftet spanæ wæt pært mdæ nei ka.r
75. ik hæ wæ ku:rs van var de mīdægāl
76. de kanēj zēnæ zōm iz uk suldu:t Xewist
77. wītæ gmæ ruimū.kær wu:æ - bo:X
78. di ro.æ ze hæbæ gro.æte pikers
79. ik Xælæ.vær nīks fan
80. tkint.ij waz do.ut farzæt kunæ do.æpæ
81. zen o.ræ - en zen o.ægæ - lo.æpæ
82. der mæskæ is mit kæræfkæ nurbustu am brēm-bīzæmæ te plakæ
83. der izenæ spōrt cēti le.r
84. hei kwī:k hart
85. de mī.sæ zoXtæ nīks a.nders æs Xælt en ræ.kdum
86. dæ munt iz drō.X fandēn dōrst
87. dije wēX lupt krum - tīstū:ram
88. ik he far dēj klæ.næ en tru:m gēkōXt
89. dem bu.k izmēj kōrst Xæstri:kt
90. zen vērjæ was kōrt mærgu.t
91. mdæ sku.j izæt bæ.stæ
92. nē skatær mut Xut kanæ mīkæ
93. zykmēnen hu.t is
94. kwe.t ni wukēm mut sykæ
95. nē ka.wæ kēlder is Xut far bi:r
96. ik mus ušæblut drījkæ am untæ stæ.rækæ
97. ik mut A.rstfujær up stal bræ.ij
98. mē bry.r was my.X
99. de rumbū:r mukt ej gro.æte rut
100. dæ mœlæk izdan en zu:r sty.rtemær trāX
101. wæ zun dije pat mēny:r kanæ dīXō.ijæ
102. der valt nīks fan te zæ.gæ - sēky:r - —
103. hei kum no.ait æmēnytæ lut
104. mitū.li zen bærægæ di vy:r spywæ - spu.uwæ (*overgeven, plat*) - spīrsæ (*spuwen*)
105. dærvæde du.r uptæ du.uwæ
106. mtil hebæzenstak fandæ brāXevu:ræ
107. gæ mut æs nu.r ũ.sfalæ kumæ kē.æke - kō:ræ
108. heis fandēn bus gēkumæ me.jēj guj portēmæne.i
109. di dō:r is fan bykēhout Xēmukt
110. ej gētrōude vrōu mut kanæ nā.ijæ
111. ikheb hi:r gras gæzæ.ait mærtwas kwu.i zu.ait

112. dēm brauwēr zī dæt nōχ tē dy:r is amtē bouwē
 113. bakē - ik bak - gei bakt - hei — - bakti - wē
 bakē - ik baktē - gei baktē - hei — - wēi — wē
 hebē gebakē
 114. bijē - i bii - gei bijt - hei bijt - wēi bijē - bijē wēi -
 ik bu:i | ik ha gebujē | - bo:i jē hali - of : zē:li uk
 115. tizēn klent-jē mēr en fent-jē
 116. gē kant hi:r a:jēr kri:gē uptē mært
 117. hei hi gēze:it dæti umē zu dē:ŋkē
 118. dē meit si dæti gēlē:k hai
 119. dēr warē vē:f prē:zē
 120. undēr dijen æ:k ligē vō:l i:kēls
 121. twatēr zal dū:lēko:kē - tkuktal
 122. tho:i is nōχry:n tīs nōχ mēr næt xēmæ:it
 123. mājēnē:zē mu:kē zē mītēn do:i jēr van en a:i
 124. dē buamkē zaldēr muilēkanē grujē
 125. dē pēstor he:i xujē wē:n
 126. ū:ns a:u hē:s iz afxēbrant
 127. dē ro:mē spē:tē cētē cē:r vandēkui
 128. dē kastēr lē:yt fār dē prēsēsi - ēŋ krē:s -
 twe:i krē:zē
 129. dē baris fandē krē:gē bē:gē dō:r undēret
 xēwi:xt
 130. dē twe:i dēytsērs kwa:mē nu bē:tē
 131. zē hē:bēnēm bunt em blu:u gēslū.
 132. dē sauz is wē dan - flu:u
 133. dē snaw li: dik
 134. tizēn a:u gēl:jē dēku gēzin hēp
 135. til wurdēn hē:l nēi stat
 136. dūn - ik dūjēt - gē dūgēt - hei — - wēi dūnt -
 gē:li dūgēt - zē dūnt - ik dmt - gē dmt - hei
 dmt - wēi dmt - gē:li dmt - zē dmt -
 dmi:k dē - æsitmēr dm - æsē:lijēt mēr dmt -
 137. do:i pē - do:i pklē:t - do:i pfunt - dē suldu:tē
 138. dōrsē - hei dōrst - | hei dōrstē gistēre | gēdōrsē |
 139. bē:nē - ik bē:n - gē bmt - hei bmt - wēi bē:nē -
 gē:li bmt - zē:li bē:nēnēt - bē:nti - bunti -
 xēbundē
 140. *Locale landmaten* : lē:pēsē - byndēr
 141. *Waternamen* : dē kolēvensē lo:p - dē ru:m sē
 lo:p - dē zantlē:i - dē bruklē:i - dē hē:ŋsfē:n sē
 lo:p - dē a:u bruklē:i

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is hē:lvērt

De inwoners heten : hē:lvōrsē mī:sē

Geen bijnaam. Haren is dēn di:rēntē:yn

Aantal inwoners op 1 Januari 1946 : 2689.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : dē vōrstē disēlbērēχ - dēn a:tērsē disēlbērēχ - dē lō:vērt - dē hē:lvōrsē stru:t - to:rēnēt - dē mō:lēstru:t - dē vōrt - dē bu:n - dē ru:m (goede bouwgrond) - dē gē:zēl - tlu:r - klē:nlū:r - trā:sēl - dē zantkant - thē:ŋsfē:n - krēy:fēzbus - dē zu:ŋk - huftēr halēvē - dē mērgrit - dēn huk - dā:tērstru:t - thē:ikē - tmō:lēhē:ikē - Het dialect kent geen locale verschillen. A. B. wordt er zo goed als niet gesproken. Het voornaamste bestaansmiddel is landbouw. Ook werken er fabrieksarbeiders in Tilburg en Oisterwijk.

Zegslieden : 1. H. P. van Buul ; 49 jaar ; geb. te Helvoirt, landbouwer ; heeft er altijd gewoond. V. en M. uit Helvoirt ; spreekt steeds dialect.

2. Johanna Maria Vugts ; 47 jaar ; geb. te Helvoirt ; echtgenote van 1. ; heeft er altijd gewoond. V. uit Bostel (maar na 1 jaar in Helvoirt), M. van de grens van Helvoirt en Udenhout ; spreekt steeds dialect.

3. Johanna Maria Van Buul ; 22 jaar ; geb. te Helvoirt ; dochter van 1. en 2. ; heeft er altijd gewoond. V. en M. uit Helvoirt ; spreekt steeds dialect.

Opmerking : De Heer M. van Iersel deelde mij later schriftelijk mede dat de ij er als „langgerekte ij-klank” wordt uitgesproken. M. i. moet het tweede element toch wel erg vluchtig zijn.